

Synpunkter ny vision för Älvdalens kommun

2020-05-08

1 UTFORMNING

1.1 EN VISIONEN STRÄCKER SIG LÄNGRE FRAM I TIDEN

2015 togs den förra kommunala visionen med sikte på 2020. Redan då hade jag gärna sett en tidshorisont mot 2030 eller åtminstone 2025.

Kommunal verksamhet tar tid och att implementera en vision för att genomsyra arbetet görs inte i en handvändning. Visionen handlar om ett gemensamt tankesätt om varför vi gör det vi gör. Om visionen byts ut eller förnyas med jämna mellanrum så blir den aldrig tillräckligt förankrad eller vedertagen bland medarbetarna.

En vision är dessutom en idealbild som är på gränsen till ouppnåelig. Om tidshorisonten är för kort riskerar visionen att inte bli så mycket vision utan snarare ett orimligt mål. Ju längre bort man lägger tidshorisonten, desto rimligare blir de "omöjliga" visionerna och därför får de större mening.

2028 är så pass nära i tiden att det är en lämplig tidshorisont för exempelvis en handlingsplan eller en strategi, som ett led i strävan mot visionen. I en sådan kan man sätta upp mätbara mål och faktiska aktiviteter som är tydliga att greppa för alla, utan att man behöver förändra sitt sätt att tänka.

En lämplig horisont för den nya visionen kan vara 2050 när vi ska vara ett hållbart och fossilfritt samhälle. Eller halvvägs dit vid år 2035.

1.2 FÖRANKRA I REGIONALA, NATIONELLA OCH KONTINENTALA MÅL

På vilket sätt rimmar kommunens mål och vision med Sveriges eller EUs syn på framtiden? Det är bra om kommunen drar åt samma håll som övriga landet eller unionen. Det skapar även underlag för exempelvis ansökan om bidrag eller investeringsstöd.

Exempel:

<https://sverige2025.boverket.se/>

<https://www.globalamalen.se/om-globala-malen/>

1.3 BRYT NED VISIONEN I TYDLIGA MÅL

Utifrån den förra visionen togs det fram målområden med åtaganden och mål. Där finns flera bra målsättningar men det hela blir för luddigt och därmed helt omöjligt att sätta på minnet.

Utropa därför istället ett antal övergripande mål som är tydliga!

Den *varma kommunen* låter väldigt bra men det säger inte uttryckligen vad vi vill uppnå.

Efter lite fundering kan nog de flesta medarbetare räkna upp *välkomnande, varm, växande* och *grön*. Men jag tror att det är betydligt färre som kan säga vad de faktiskt innebär eller hur vi ska uppnå dem.

Exempel på övergripande mål:

<https://www.lulea.se/kommun--politik/hallbar-utveckling/vision-lulea-2050/overgripande-mal-till-2050.html>

2 INNEHÅLL

Det är snart 50 år sedan kommunerna slog samman. Men fortfarande bråkar skolbarn om varför systembolaget hamnade i Idre och inte i Särna, eller varför det byggs en ny skola i Älvdalen men inte i Särna.

Anledningen är att ingen någonsin har satt ned foten och sagt som det är...

Älvdalen är och förblir kommunens centralort. Här bor överlägset flest människor och det är kommunens fysiska förbindelsepunkt med resten av regionen.

Föreställ er att Våmhus, Sollerön och Venjan skulle vidhållit att de fortfarande var "huvudorter" i Mora kommun.

Vi har visserligen långa avstånd i kommunen, men det är inte hållbart att satsa på tre geografiska punkter och utnämna dem som likvärdiga. Likvärdig service riskerar att uppfattas som lika service och det är vare sig hållbart eller möjligt.

I kommunens vision vill jag se att vi har en tydlig Centralort i Älvdalen, samt en större turistort i Idre. På så sätt får kommunen två starka poler istället för tre rangliga ben. Särna kan bli en lämplig boendeort. Då skapas förutsättning för en hållbar utveckling där respektive ort vet sin roll i kommunen samt att prioriteringar och åtgärder blir anpassade efter respektive ords behov.

På så sätt kan man differentiera den offentliga servicen för de tre orterna. Det kan handla om allt från väghållning och parkförvaltning till skola och bibliotek. Det blir tydligare för invånaren.

Idag ligger kommunen efter på tre orter gällande blanda annat bostäder, gator, parker och gång- och cykelvägar. Självklart måste Älvdalen, Särna och Idre utvecklas parallellt, men behoven, förutsättningarna och resurserna är inte likvärdiga för de tre orterna.

2020-05-08

Mattias Graaf

Planarkitekt Samhällenheten och medborgare i Älvdalens kommun